

Jak proměnit školní zahradu

Jolana Říhová / manažerka vzdělávání a metodiky participace
Nadace Proměny Karla Komárka

1

příprava
projektu

3

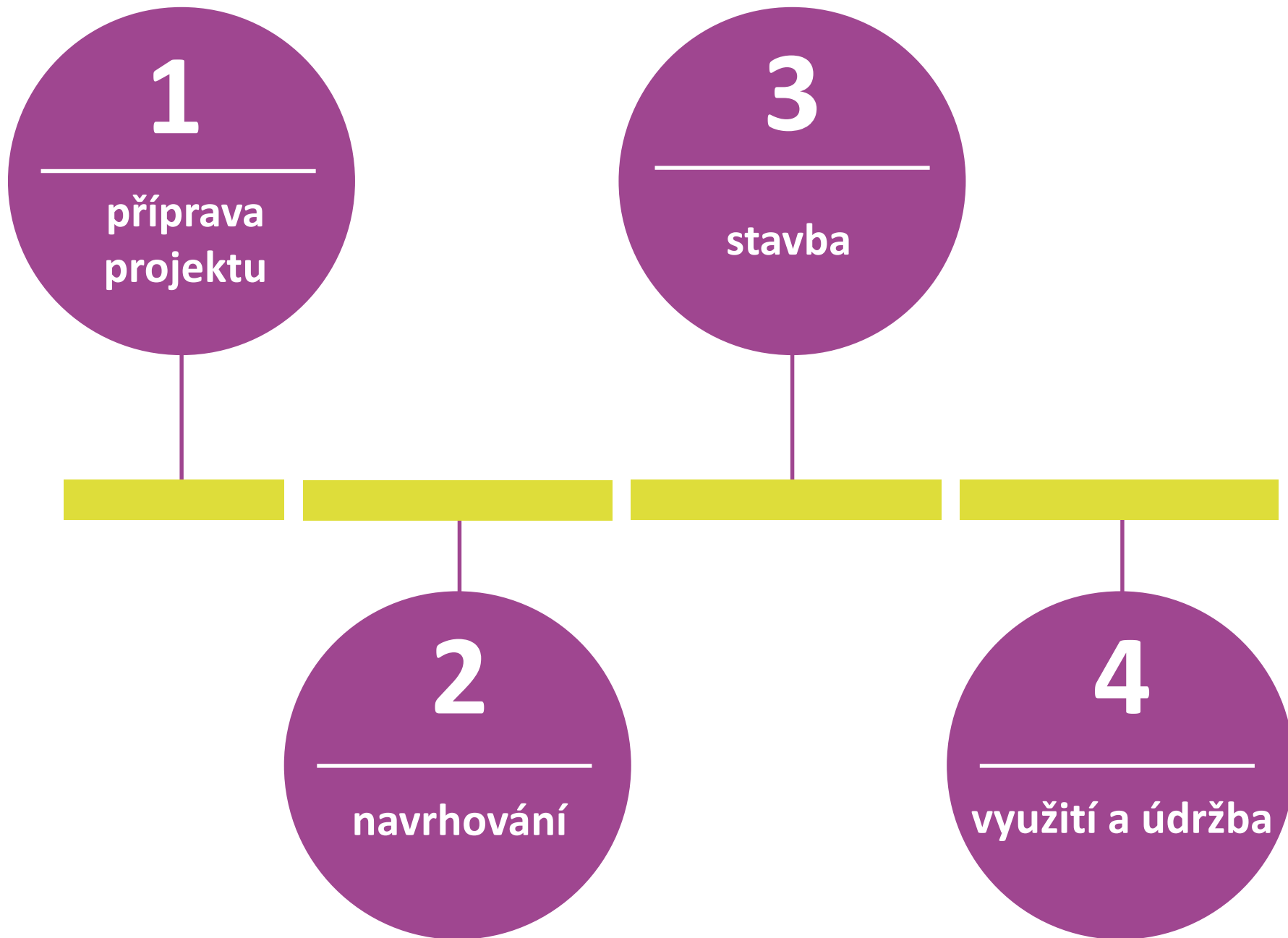
stavba

2

navrhování

4

využití a údržba

Český Brod
2011-2013

Zahrada MŠ Kollárova, Český Brod

příprava a realizace projektu / 2011-2013

rozloha / 0,5 ha

celkové náklady / 2,5 mil. Kč

grant / 2,3 mil. Kč

cesta za proměnou

1

---

příprava
projektu

diskuse,
setkávání

2

---

navrhování

A man in a dark shirt stands at the front of a brightly decorated room, holding up a map titled "MĚSTO JE CHUČI". The room has blue walls with colorful murals of a palm tree and a sailboat. Several adults and children are seated at tables with colorful tablecloths, listening to the presentation. The room is decorated with hanging ornaments and has a large green and yellow striped tent-like structure in the background.

diskuse,
setkávání

zapojení
dětí

zapojení studentů

A group of children and adults are working on a wooden path in a park. The path is made of large wooden planks laid out in a winding line. The children are wearing colorful jackets and hats, and some are using tools like brushes and shovels. The background shows a grassy area with trees and a fence. A large tree trunk is visible on the right side of the image.

brigády

A group of four volunteers are working together to demolish a brick wall. They are positioned behind the wall, which is partially covered in ivy. One person is using a tool to break through the bricks, and a large amount of dust and debris is visible. The background is filled with lush greenery and trees. The scene is set outdoors during the day.

zapojení
dobrovolníků

A group of adults and children are working together to assemble a wooden bench outdoors. Two adults, a man in a grey shirt and a woman in a white and black jacket, are guiding the children. One child is using a screwdriver to attach a wooden plank to the bench frame. Another child is holding a plank, and a third child is standing nearby. The bench is made of light-colored wood and has a dark metal frame. The background shows a grassy area and a large tree.

zapojení
rodičů a dětí

Dobrovolníci zajistili:

kácení

bourací práce a likvidace odpadu

sběr proutí a stavba haťových plůtků

výsadba rostlin

oprava laviček

4

**využití
a údržba**

Jak a čím začít?

start

Příprava projektu zásadně ovlivní
funkčnost zahrady na řadu příštích let.

Předem si pečlivě ujasněte:

- Proč chcete projekt realizovat?
- Jak chcete zahradu s dětmi využívat?
- Jaké jsou vaše kapacitní možnosti a zdroje?

Odpovězte si na otázky:

- Co brání intenzivnějšímu využití zahrady?
→ Řada bariér se týká provozu školy a zahrady.
- Shodujete se v týmu v tom, jak chcete zahradu proměnit a využívat?
- Jakou intenzitu péče a údržby jste schopni zajistit?

Neopomeňte:

- Věnujte dostatečný čas prodiskutování projektového záměru. → Pokud je již nyní někdo z učitelů či rodičů proti, mohlo by to ohrozit celý projekt i funkčnost zahrady.
- Myslete na rezervy – časové i finanční.
- Motivujte rodiče nových dětí k zapojení do projektu. → Zajistíte tím udržitelnost projektu, péči o zahradu i akceschopnost komunity.

Příprava projektového záměru

Proměny pro školy

Jak proměnit školní zahradu či hřiště

Portál Proměn | pro školy | pro města
Nadace Proměny Karla Komárka | Zahradra hrou

Novinky

Školní zahrady

Jak proměnit

Inspirujte se

O nás

Úvod ► Jak proměnit ► Začínáme

► Začínáme

- Stav zahrady
- Cíl projektu
- Školní vzdělávací program
- Analýza
- Aktivitty s dětmi, rodiči a učiteli
- Projektový tým
- Partneři projektu
- Harmonogram projektu
- Rozpočet a finanční zdroje
- Komunikace, propagace
- Udržitelnost projektu

Navrhujeme zahradu hrou

Stavíme zahradu hrou

newsletter

anketa

Jak vypadá zahrada hrou?

Je plná tajemství a objevů - 73%

Láká ke hře „na něco“ - 10%

Stav zahrady

Cíl projektu

Školní vzdělávací program

Analýza

Aktivitty s dětmi, rodiči a učiteli

Projektový tým

Partneři projektu

Harmonogram projektu

Rozpočet a finanční zdroje

nabídka pomoci

kde hledat radu a inspiraci

konference → všem zájemcům

- přednášky odborníků
- příklady dobré praxe
- realizované projekty
- nabídka nadační podpory

semináře → příjemcům nadační podpory

- metodika
- praktické rady, zkušenosti
- hodnocení

konzultace

- všem zájemcům – poradenství mailem
- příjemcům nadační podpory – osobní konzultace v průběhu přípravy, realizace projektu a údržby

A large group of people, mostly women, are gathered in a park-like setting. They are standing on a paved path, some looking towards a central point of interest. In the background, there are several tall, dark evergreen trees and some smaller trees with yellowing autumn leaves. A green metal structure, possibly a well or a small fountain, is visible in the foreground. The overall atmosphere is that of a group outing or excursion.

exkurze

Metodické materiály

Jak proměnit zahradu

na míru dětem a jejich vzdělávání

1

začínáme

2

nazýváme

3

stavíme

4

užíváme

inspirace z praxe

program Zahradu hrou

Sotomatec se s osvědčenými postupy teorie a výpravy vstává pro děti. Vychází ze zkušeností lidí ze Slovenska, kteří pomáhají novým školním zahradám, zapojují velkou sílu a zkušenosti s praxí a teorií, které jsou v této oblasti.

Cílem je podpořit prosedy školních zahrad v inspirování praxí a lidí, kteří rozvíjejí práci s dětmi, školství a školství. Některé z nich jsou: Komunitní škola hrou. Program také obsahuje další inspirování a zkušenosti s praxí.

nadace proměny

Školní zahrady a legislativa

praktický návod pro obnovu a provoz školní zahrady či hřiště

Postup
– jak a s kým
proměnit zahradu
v místo vybízející
ke hře?

A

Certifikace
– jak ji získat,
pokud vyrábíte
herní prvky na
míru?

B

Hygieny
– jaké požadavky
jsou kladené na
venkovní herní
plochy?

C

Provoz a údržba
– jak zajistit
bezpečný provoz
a péči o školní
zahradu?

D

o nadaci

program Zahradu hrou

Procedura Proměny a zkušenosti nadace inspirování, která s tímto projektem pomáhá školním zahradám, zapojují velkou sílu a zkušenosti s praxí a teorií, které jsou v této oblasti.

nadace proměny

A Čím začít?

B Certifikace herních prvků

A 1

Jaké

získat

získat

získat

získat

získat

získat

získat

získat

získat

získat

získat

získat

získat

získat

získat

získat

získat

získat

získat

získat

získat

získat

B 1

Co to je certifikace?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

C Hygienické požadavky na venkovní herní plochy

C 1

Legislativa k hygienickým požadavkům na venkovní plochy:

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

Kontakty – kde hledat radu či pomoc

Facilitace a konzultace
komunity do projektu

Kontaktní osoba: info@nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

www.nadacepromeny.sk

4 sílíme

Co vám nová zahrada umožňuje? Dokážete o ni společně pečovat a dál ji rozvíjet?

aktivita a práce na zahradě → vyplnění zahradní plánu → společná práce a údržba → zahrada hrou

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

– jak ji získat, pokud vyrábíte herní prvky na míru?

Tematický portál

www.promenyproskoly.cz

Proměny pro školy

Jak proměnit školní zahradu či hřiště

Portál Proměn | **pro školy** | pro města
Nadace Proměny Karla Komárka | Zahrada hrou

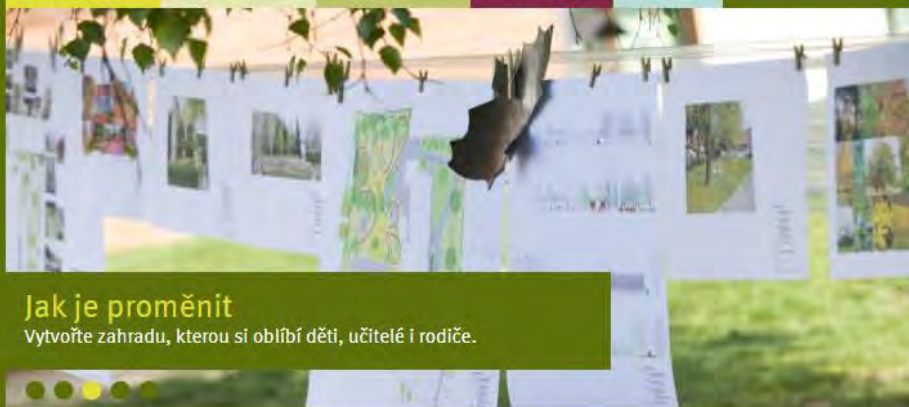
Novinky

Školní zahrady

Jak proměnit

Inspirujte se

O nás

Jak je proměnit

Vytvořte zahradu, kterou si oblíbí děti, učitelé i rodiče.

newsletter

anketa

Jak vypadá zahrada hrou?

Je plná tajemství a objevů - 73%

Láká ke hře „na něco“ - 10%

Je živá a děti bavi - 17%

Počet hlasů: 451

Didaktické karty Naše město
Jaké je naše město? Najdeme v něm

Osm kroků k zahradě hrou
Osm kroků k zahradě hrou je

Dělny: nabídka (nejen) pro školy
Hledáte způsob, jak dětem

proměny Zahrada hrou / film

Hov pořád hov

Rozhovory s odborníky

Pokud chceme kreativní lidi, musíme jim
dát možnost to někde prožít.

Rozhovor s Michaelem Grasemannem

video

www.youtube.com/NadacePromeny

I já mohu
změnit svět!

Nadace Proměny Karla Komárka

www.nadace-promeny.cz

Portál Proměny pro školy

www.promenyproskoly.cz

Jolana Říhová

jolana.rihova@nadace-promeny.cz

775 654 318

Děkuji za pozornost.